

Commissie Financiën en Algemene Zaken

Conceptverslag commissievergadering Financiën en Algemene Zaken van 3 maart 2021

Aanwezig: de heren Sinnema (voorzitter), Bartelds (portefeuillehouder) Blaauw, Bruning, De Graaf, Visser en de dames Beuling en Ten Have
de heer Bolding, controller (secretaris) en mevrouw Ampak, bestuurs- en managementassistent (verslag)

Afwezig:

1. Opening

De heer Sinnema opent de digitale vergadering van de commissie Financiën en Algemene Zaken (FAZ) en heet eenieder welkom.

2. Mededelingen

De eerstvolgende algemeen bestuursvergadering op 17 maart 2021 vindt om 20.00 uur plaats.

Voor 30 maart 2021 staat een informerende bijeenkomst gepland.

De algemeen bestuursvergadering van 14 april 2021 wordt omgezet in een informerende bijeenkomst. De voorbereidende commissievergaderingen op 31 maart 2021 komen hierdoor te vervallen.

3. Verslag vergadering d.d. 3 februari 2021

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van agendapunt 3. Verslag vergadering d.d. 25 november 2020 (pagina 1) vraagt *de heer Bruning* wanneer, nu de commissievergadering van 31 maart 2021 komt te vervallen, de jaarrekening van het Noordelijk Belastingkantoor (NBK) wordt besproken in de commissie FAZ in bijzijn van de portefeuillehouder.

De heer Bolding antwoordt dat het bestuur van NBK op 29 maart 2021 besluit over de jaarrekening. Ongeveer een week later zal het waterschap de beschikking over de jaarrekening NBK hebben en deze zal voor de daaropvolgende commissievergadering FAZ (12 mei 2021) worden geagendeerd.

Naar aanleiding van agendapunt 5. Bouw extra fosfaat verwijderingsinstallatie RWZI Gieten (pagina 2/3 en bijlage) merkt *de heer Blaauw* op dat hij ontevreden is over de terugkoppeling omdat deze zijns inziens niet overeenkomstig het gevraagde is. De cijfermatige onderbouwing ontbreekt.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 17 maart 2021

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Aanpassen integriteitsregelingen

De heer Bartelds licht toe dat de wetgeving veranderd is en dat deze wijziging is vertaald naar de situatie bij waterschap Hunze en Aa's.

De heer Blaauw vraagt in hoeverre de Ondernemingsraad (OR) betrokken is geweest bij de technische en inhoudelijke aanpassingen. Is het een voorgenomen besluit en ziet de OR deze naderhand? Of moet de OR van tevoren instemmen en neemt het algemeen bestuur daarna een besluit?

De heer Bartelds antwoordt dat de wijzigingen in overleg met de OR zijn afgestemd en door de OR akkoord zijn bevonden.

De heer Sinnema merkt op dat er een behoorlijk aantal gegevens bij is gekomen. Integriteit moet niet alleen op papier staan maar voornamelijk uitgevoerd worden.

De heer Bartelds geeft aan dat het goed is dat de regelingen worden uitgeschreven en bekend worden gemaakt. Tot nu toe heeft de vertrouwenspersoon één keer contact opgenomen met de organisatie over een kwestie.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- Het Protocol Vertrouwenspersoon en regeling klachtenprocedure ongewenst gedrag Hunze en Aa's 2021 vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van het protocol 2017;
- De Verordening behandeling bezwaarschriften en klachten Hunze en Aa's 2021, vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de Verordening 2017;
- Kennis te nemen van de technische aanpassing van de regeling voor de melding van een vermoeden van een misstand Hunze en Aa's 2021;
- Kennis te nemen van de technische aanpassing van het besluit betreffende afleggen van de eed of belofte door ambtenaren Hunze en Aa's 2021;
- Kennis te nemen van de technische aanpassing Gedragscode voor medewerkers waterschap Hunze en Aa's 2021;
- Kennis te nemen van de Klachtenregeling ongewenst gedrag voor de decentrale overheid 2021;
- Kennis te nemen van de interne regeling gespreksfases bij conflictsituaties Hunze en Aa's.

6. Baggeren Mussel Aa kanaal

De heer Blaauw merkt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; Risico en kansen; Slibkwaliteit en vervuilingen (pagina 4) op dat aangegeven wordt dat, mocht uit de slibbemonstering blijken dat verwerken op aangelegene percelen niet is toegestaan, er dan een andere verwerkingslocatie zal moeten worden gezocht. Waarom wordt dit van te voren niet uitgezocht?

De heer Bartelds geeft aan dat tijdens de vorige algemeen bestuursvergadering een kaart die onder andere de bodemkwaliteit vastlegt, is vastgesteld. Deze kaart biedt de eerste mogelijkheid om te kijken of er sprake is van vervuiling. De organisatie gaat ervan uit dat hier geen vervuiling aanwezig is. Een mogelijke vervuiling die weleens naar voren komt, en waarvoor de regels dan ook zijn aangescherpt, is asbest. Andere vervuiling waardoor het slib niet gebruikt kan worden verwacht de organisatie, gezien de kennis uit het verleden, niet.

De heer Blaauw constateert dat er wederom een grote stijging in de investeringen is en nu 20% hoger zitten dan op de investeringsagenda stond. Hoe is dit allemaal mogelijk?

De heer Bartelds antwoordt dat een aantal jaren geleden aanbestedingen lager uitvielen dan geraamd. Op dit moment vallen de aanbestedingen tegen door bijvoorbeeld te weinig capaciteit bij de aannemers. Deze investeringsraming is opgesteld op basis van de ervaring die bij andere baggerprojecten is opgedaan.

Mevrouw Beuling vraagt of geconstateerd kan worden dat overschrijdingen van investeringen een nieuwe trend aan het worden is en zo ja, kan er een doorkijk komen naar vervolgotrajecten die op de planning staan.

De heer Bartelds antwoordt dat betreffende de verhogingen gekeken wordt naar eventuele noodzakelijke aanpassingen, deze zullen dan in de meerjarenraming worden verwerkt.

Mevrouw Beuling geeft aan dat dit kanaal één van de roodgekleurde kanalen in het overzicht beregeningsverbod van het NVWA is. Hoe wordt er omgegaan met de bruinrotproblematiek bij het baggeren van dit kanaal en hoe worden de aanliggende eigenaren daarvan op de hoogte gesteld?

De heer Bartelds zegt toe dat het antwoord in een kader in het verslag wordt opgenomen.

De vrijkomende bagger wordt niet zonder overleg en toestemming op de naastgelegen landbouwgronden verwerkt. Er wordt gezocht naar landeigenaren die bagger kunnen en willen ontvangen. Hierbij wordt ook de bruinrotproblematiek vooraf besproken met de grondeigenaar. In de praktijk zal de bagger in een tijdelijk depot opgeslagen worden om te kunnen ontwateren. Het water loopt hierbij terug in het kanaal. De bagger wordt uiteindelijk verwerkt op een beperkt aantal percelen (waar vooraf een overeenkomst met de eigenaar is gesloten) en niet standaard op alle (landbouw) percelen langs het kanaal.

De heer Bruning merkt op dat het kanaal geen officieel vaarwater is maar dat er wel deels gevaren kan worden. Wie bepaalt of een kanaal een vaarweg is? Moet er, aangezien er rekening mee wordt gehouden dat het ook als vaarweg gebruikt wordt, meer slib worden afgevoerd dan noodzakelijk was geweest als het alleen de functie aan- en afvoer zou hebben?

De heer Bartelds geeft aan dat in overleg met de Provincie afgesproken wordt welke functie een kanaal krijgt. Het baggeren gebeurt op basis van de noodzakelijke dimensionering voor de wateraan- en afvoer.

Mevrouw Ten Have vraagt, als er voor projecten niet het volledige vastgestelde krediet wordt gebruikt, hoe dit in de begroting wordt verwerkt. En hoe wordt het algemeen bestuur geïnformeerd over wat er is gealloceerd en wat een project uiteindelijk heeft gekost?

De heer Bartelds antwoordt dat als er bij projecten geld over blijft dit aan het einde van het jaar vrijvalt.

De heer Bolding vult aan dat bij de jaarrekening verslag wordt gedaan van lopende projecten en projecten die zijn afgesloten. Als er projecten zijn afgesloten en er geld over is wordt het krediet afgesloten en niet meer besteed. In de jaarrekening is, naast een uitgebreide toelichting op de inhoudelijke kant van de projecten, een bijlage opgenomen waarin een opsomming wordt gegeven van de verleende kredieten, wat besteed is en wat het restantkrediet is dat niet besteed is. Het restant valt niet vrij in de reserves omdat het geen feitelijke gelden betreft maar een krediet dat als kapitaallast in de (toekomstige) exploitatie terecht komt.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om in te stemmen met de voorbereiding en uitvoering van het baggerwerk Mussel Aa kanaal in 2021 en 2022 en hiervoor een krediet van € 1.450.000,- beschikbaar te stellen.

7. Kredietaanvraag WKK's Assen en Scheemda

Mevrouw Ten Have vraagt hoeveel vermogen de motoren van de WKK's hebben.

De heer Bartelds geeft aan dat het antwoord in een kader in het verslag zal worden opgenomen.

In onderstaand overzicht staan de vermogens van de WKK's per locatie. E.a. is als volgt gespecificeerd: elektrisch vermogen en rendement, thermisch vermogen en rendement en vermogen van de motor.

Voor Assen:

1 Genset	50 %	75 %	100 %	Load
Electrical power	180	270	360	kW ⁽⁵⁾
Recoverable thermal output	228	322	391	kW ⁽²⁾
Energy input	477	684	880	kW ⁽¹⁾
Efficiencies electrical	37,8	39,4	40,9	% ⁽¹⁾
Efficiencies thermal	47,9	47,0	44,4	% ^{(1), (2)}
Efficiencies total (el. + th.)	85,7	86,4	85,3	% ^{(1), (2)}
CHP coefficient	0,79	0,84	0,92	^{(1), (2)}

Voor Scheemda:

1 Genset	50 %	75 %	100 %	Load
Electrical power	125	188	250	kW ⁽⁵⁾
Recoverable thermal output	155	217	275	kW ⁽²⁾
Energy input	335	474	612	kW ⁽¹⁾
Efficiencies electrical	37,3	39,6	40,9	% ⁽¹⁾
Efficiencies thermal	46,4	45,9	45,0	% ^{(1), (2)}
Efficiencies total (el. + th.)	83,7	85,5	85,9	% ^{(1), (2)}
CHP coefficient	0,80	0,86	0,91	^{(1), (2)}

Mevrouw Ten Have vraagt wat het investeringsbedrag en het onderhoudsbedrag is.

De heer Bartelds antwoordt dat de onderhoudskosten in de nieuwe situatie gelijk is aan de oude situatie, namelijk voor beide WKK's gezamenlijk € 150.000,-.

De heer Blaauw geeft aan dat er sprake is van een stijging van 197% van de investering. Is dit, mede gelet op de investeringen met betrekking tot de RWZI's (fosfaatverwijdering en WKK's) en de baggerprojecten, een trend aan het worden? In het verlengde van wat mevrouw Beuling tijdens de behandeling van agendapunt 6 aangaf zou de heer Blaauw graag de investeringen die tot nu toe worden voorgesteld tegen het licht willen houden, zowel voor de toekomst als ook naar het verleden om te zien wat er allemaal gebeurt.

De heer Bartelds licht toe dat vanuit het voorbereidingskrediet de raming preciezer is gemaakt. De stijging heeft mede te maken met recente veranderingen (extra wet- en regelgeving, een biogas voorbehandelingsinstallatie en de spanning op de technische markt). Ook wordt de ruimteverwarming op de locaties aardgasloos gemaakt. Dit is een kleinere investering en maakt deel uit van onze duurzaamheidseisen.

Er is sprake van een grote investering. Echter, als dit niet zou gebeuren dan zouden een aantal andere posten fors hoger uitkomen (bijvoorbeeld de slibafvoer en -verwerking). De terugverdientijd is ongeveer 7 jaar. Dit is alleszins acceptabel.

De heer Blaauw merkt op dat als in zijn totaliteit gekeken wordt naar de stijging van investeringen voor de projecten baggeren, WKK's, fosfaatverwijdering er al meer dan € 10 miljoen aan investeringen is dan waarop in eerste instantie gerekend was. Als je uit gaat van een jaarlijks investeringsbudget van € 15 miljoen en dit zou allemaal in één jaar vallen dan is al 2/3de van het totaalbudget besteed. Wat doen we dan niet om niet boven het investeringsbudget uit te komen? Wordt er een nieuwe berekeningsmethode toegepast op datgene wat al in de pijplijn zit en wordt de meerjarenraming opnieuw tegen het licht gehouden?

De heer Bartelds antwoordt dat wat betreft de genoemde investeringen niet alles in dit jaar wordt gerealiseerd. Het investeringsbudget van € 15 miljoen is geen limiet. Dit soort investeringen maakt het mogelijk om meer te investeren dan begroot. Wat betreft de totale investeringen wordt de vinger aan de pols gehouden doordat in de voorjaarsrapportage betreffende de verhogingen gekeken wordt naar eventuele aanpassingen, er eventueel een begrotingswijziging zal komen en bij de volgende meerjarenraming daar beter op wordt in gegaan.

De heer Blaauw merkt op dat optimalisatie van de logistiek van de slibverwerking vervalt. Hiervoor was ook een bedrag begroot. In wezen is het bedrag dat nu geïnvesteerd moet worden nog groter.

De heer Bartelds geeft aan dat dit het bedrag is dat geïnvesteerd moet worden. Als de optimalisatie van de logistiek van de slibverwerking wel uitgevoerd zou worden, zou het investeringsbedrag nog hoger uit komen. Wat van belang is zijn de kosten en de baten of de vermeden lasten. Dat komt in dit project uit. Er is sprake van veel slib en als dat op deze manier veel goedkoper kan worden afgezet dan is dit de investering die daarbij hoort. De verwachte levensduur is 15 jaar. Na de terugverdientijd van ongeveer 7 jaar wordt geld "verdiend/minder uitgegeven" doordat er goedkoper slib kan worden verwerkt.

De heer Blaauw geeft aan dat de conclusie blijft dat er een behoorlijk hogere investering is dan waarop gerekend was en is blij met de toezegging om de toekomstige investeringen tegen het licht te houden.

Mevrouw Beuling en de heer Sinnema vragen of er inzicht gegeven kan worden in de aanbestedingen qua procedure, afwegingen, ramingen, et cetera in het licht van de actualiteit van de ramingen en het tijdstip van informeren van het algemeen bestuur. Dit mede naar aanleiding van de behandeling van de bestuursvoorstellen fosfaatverwijdering Gieten en baggeren Mussel Aa kanaal.

De heer Bartelds geeft aan dit verzoek mee te nemen en na te gaan of dit, naast opnemen in de reguliere rapportages, geschikt is voor voorlichting tijdens een informele bestuursbijeenkomst.

De heer Bolding vult aan dat de bediscussieerde projecten ook door de organisatie als specifieke projecten zijn erkend en als zodanig is aan het algemeen bestuur een voorbereidingskrediet gevraagd omdat er weinig grip is op de oplossingsrichting en op de markt. *De heer Bolding* legt in het kort uit hoe het proces van betreffende projecten is verlopen en tegen welke moeilijkheden aangelopen is.

De heer Visser geeft aan dat er zijns inziens een goed onderbouwd voorstel voorligt en dat door *de heer Bolding* heel duidelijk de werking in de praktijk is toegelicht.

Mevrouw Beuling geeft aan dat *de heer Bolding* vertelt over marktconsultatie en voorbereidingskredieten. De weg van een voorbereidingskrediet wordt inderdaad genomen als niet duidelijk is wat de afloop/oplossingsrichting zal zijn en om hiervoor goed onderzoek uit te kunnen voeren. Middels marktconsultatie wordt getoetst of je op koers bent qua kosten en dergelijke. Pas na marktconsultatie wordt een contract opgesteld en wordt de aanbestedingsprocedure gestart. Marktconsultatie is in zekere zin openbaar en *mevrouw Beuling* geeft aan dat tijdens deze consultatie het algemeen bestuur over de resultaten geïnformeerd kan worden als het grote invloed heeft op het beschikbare budget (dat er was en dat er moet zijn). Bijvoorbeeld via de najaarsrapportage.

De heer Visser merkt op dat het juist de taak van het dagelijks bestuur is om dergelijke trajecten goed af te handelen. Het algemeen bestuur moet vertrouwen hebben dat dit goed gebeurt en dat het algemeen bestuur naar vermogen wordt geïnformeerd.

Mevrouw Beuling geeft aan dat het algemeen bestuur toezicht moet houden op het naar vermogen informeren door het dagelijks bestuur. Als opgemerkt wordt er andere momenten zijn waarop het algemeen bestuur geïnformeerd kan worden dan moet dit kunnen worden gevraagd aan het dagelijks bestuur.

Mevrouw Beuling geeft aan dat in sommige bestuursvoorstellen het voorbereidingskrediet apart wordt aangegeven en bij andere bestuursvoorstellen inclusief en vraagt om hier op een uniforme wijze mee om te gaan.

Mevrouw Beuling geeft aan dat er is aanbesteed op basis van total cost of ownership. Kan er meer inzicht worden gegeven in wat dit betekent voor de betrouwbaarheid van bedragen? Heeft de aannemer het aangenomen (ook beheer en onderhoud)? Is dit het bedrag dat we hiervoor ook echt kwijt zijn. Of zit er een soort berekening bij van de aannemer en moet dit nog verder uitgewerkt worden in de toekomst?
De heer Bartelds licht toe dat de total cost of ownership door de aannemer is afgegeven voor een periode van 15 jaar. Voor de eerste vijf jaar is het aanbod van de aannemer inzake het onderhoud aangenomen. Na deze vijf jaar wordt gekeken of doorgegaan wordt met deze aannemer of dat voor een andere aannemer wordt gekozen.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 5,3 miljoen voor het realiseren van de vervanging van de WKK's op rwzi's Assen en Scheemda;
- € 190.000,- voor de aanvullende optie om de ruimteverwarming op de locaties Assen en Scheemda aardgasloos te maken (uit het duurzaamheidskrediet 1^e tranche);
- Af te zien van het doorvoeren van slib-optimalisaties Assen en Scheemda.

8. Duurzaamheidsmaatregelen gebouwen locatie Veele

De heer Visser vraagt of het juist is dat op de daken van de gebouwen nog voldoende ruimte is voor eventueel een ander project, bijvoorbeeld van een energie coöperatie. Is het dagelijks bestuur bereid om de ruimte die over is beschikbaar te stellen aan een energie coöperatie?

De heer Bartelds antwoordt dat mocht de mogelijkheid er zijn en er is belangstelling voor dit zeker zal worden overwogen. Er moet ook overwogen worden of de dan opgewekte energie meegeteld kan worden in de energiedoelstellingen van het waterschap.

De heer Bruning merkt op dat er globaal gekeken is naar verbouwing of vernieuwing en vraagt of, als het in een breder perspectief wordt gezet (bijvoorbeeld een tijdspad van 30 jaar en voldoen aan de op dat moment geldende (Arbo technische) eisen), er nog andere alternatieven waren wat betreft sneller verduurzamen en beter aanpassen bij de wensen die nodig zijn voor de uitvoeringsorganisatie. Bijvoorbeeld elders en nieuwbouw. Soms is het, in het kader van duurzaamheid, beter om te kiezen voor nieuwbouw.

De heer Bartelds geeft aan dat de locatie Veele redelijk centraal in het werkgebied ligt. De meerkosten voor een andere locatie en nieuwbouw wegen niet op tegen de nu voorliggende duurzaamheidsmaatregelen en het doel waarvoor de gebouwen gebruikt worden.

Mevrouw Ten Have geeft aan dat er in oktober 2017 krediet beschikbaar is gesteld en dat nu een bestuursvoorstel voorligt. Wat is er in tussentijd gebeurd?

De heer Bartelds geeft aan dat een antwoord in een kader in het verslag wordt opgenomen.

In 2017 is in een bestuursvoorstel dat ging over duurzame energieopwekking door zon en wind krediet aangevraagd voor o.a. zonnepanelen in Veele.
Voor Veele was het echter niet mogelijk zonnepanelen op de oude daken te leggen i.v.m. ouderdom en asbest. Een integrale oplossing was noodzakelijk. Het integrale plan om de locatie Veele duurzamer te maken ligt nu voor.

In de tussentijd is wel gewerkt aan de realisatie van andere projecten uit het voorstel van 2017, te weten de zonneparken op zuiveringen Gieten, Veendam, Stadskanaal, Hoogezand, Vriescheloo, 2e Exloërmond, Foxhol, Scheveklap en Ter Apel.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om in te stemmen met de volgende maatregelen om locatie Veele duurzamer te maken:

- Isoleren van daken en gevels van timmerwerkplaats, mechanische werkplaats en het kantoor;
- Verbeteren van de verwarmingsinstallaties van de timmerwerkplaats, mechanische werkplaats en het kantoor;
- Vervangen van de verlichtingsinstallaties in gebouwen en op het terrein van de locatie Veele;
- Toepassen van zonnepanelen voor het duurzaam opwekken van energie ten behoeve van eigen verbruik;

Hiervoor:

- Een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 318.000,- voor het één op één vervangen;
- Daarnaast voor de realisatie van de duurzaamheidsopties een krediet van € 819.000,- beschikbaar te stellen uit de gereserveerde middelen voor investeringen in duurzaamheidsmaatregelen.

9. Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van dit agendapunt.

10. Sluiting

De heer Sinnema sluit de vergadering en dankt eenieder voor zijn/haar inbreng.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 12 mei 2021.

Jans Bolding,
secretaris

Hilbrand Sinnema,
voorzitter